

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.006.03.2023

Pan
Zbigniew Trębacz
Dyrektor Zespołu Szkół Licealnych
im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku
ul. M. Curie – Skłodowskiej 6
37-300 Leżajsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/021 – Kształcenie dzieci cudzoziemców w polskich szkołach

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Liceum Ogólnokształcące Nr 1 w Leżajsku ul. M. Curie - Skłodowskiej 6, Leżajsk 37 - 300, zwane dalej „Liceum”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Zbigniew Trębacz, Dyrektor Zespołu Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku od 1 września 2018 r. (akta kontroli str. 1)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przyjmowanie dzieci cudzoziemców do szkoły. 2. Warunki realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w stosunku do dzieci cudzoziemców. 3. Nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły nad zajęciami dla dzieci cudzoziemców.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020 – 2023 (do czasu zakończenia kontroli), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Alina Walenia, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/74/2023 z 9 marca 2023 r. (akta kontroli str. 2)

¹Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia kształcenie dzieci cudzoziemców w Liceum Ogólnokształcącym Nr 1 im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku w latach 2020 – 2023.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Kontrola wykazała, że w prawidłowy sposób, zgodnie z postanowieniami Statutu Zespołu Szkół Licealnych (dalej ZSL) przyjmowane były do Liceum dzieci cudzoziemców. Wszyscy cudzoziemcy byli przyjmowani na podstawie wymaganych dokumentów określonych w § 2 pkt 3 lit. a i b cyt. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi³. We wszystkich przypadkach przeprowadzona została rozmowa kwalifikacyjna.

Liczba uczniów cudzoziemców w Liceum, będących głównie obywatelami Ukrainy, w latach objętych kontrolą wynosiła odpowiednio 1,7%, 1,0% i 0,9% ogólnej liczby uczniów uczęszczających do Liceum.

W ocenie NIK w Liceum zorganizowano odpowiednie warunki do realizacji zadań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych wobec dzieci cudzoziemców. Dyrektor ZSL podejmował rzetelne działania w celu prawidłowej realizacji zadań w zakresie nauczania cudzoziemców języka polskiego jako przedmiotu dodatkowego. W latach 2020 – 2023 zorganizowane zostały w wymaganym tygodniowym wymiarze godzin dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla uczniów cudzoziemców.

Nauczyciele języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii dostosowali programy nauczania tych przedmiotów do potrzeb i możliwości uczniów cudzoziemców stosownie do art. 22a ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴. Modyfikacje dotyczyły m.in. dostosowania metod i form pracy z uczniem cudzoziemskim, organizacji nauczania, a także treści edukacyjnych (historia) i sposobów oceniania (język polski i geografia).

Nauczyciele wychowawcy oddziałów, w których uczyli się uczniowie cudzoziemcy, wspólnie z pedagogami, a od roku szkolnego 2022/2023 również z pedagogiem specjalnym oraz z psychologiem szkolnym rozpoznawali indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne i środowiskowe uczniów cudzoziemców. Pomocą psychologiczną – pedagogiczną w różnych formach (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, rozwijające uzdolnienia) objętych zostało 22 uczniów cudzoziemców w roku szkolnym 2020/2021, 13 w roku szkolnym 2021/2022 oraz 23 w roku szkolnym 2022/2023.

Szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego określał statut ZSL. Nauczyciele dostosowali przedmiotowe zasady oceniania do możliwości uczniów z zagranicy. W przedmiotowych zasadach oceniania języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii uwzględnione zostały sposoby oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów cudzoziemców.

W ocenie NIK rzetelnie wspomagano uczniów cudzoziemców w procesie ich udziału w egzaminach zewnętrznych. Uczniowie cudzoziemcy na zasadach obowiązujących wszystkich uczniów ZSL korzystali ze wsparcia obejmującego dodatkowe zajęcia z wybieranych przez ucznia przedmiotów maturalnych w wymiarze 2 godzin tygodniowo oraz z zajęć powtórzeniowych w wymiarze 30 godzin w okresie ferii zimowych, prowadzonych przez egzaminatorów egzaminu maturalnego. Uczniowie

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1283, ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie kształcenia cudzoziemców.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 2230

cudzoziemcy uczestniczyli także we wszystkich organizowanych przez szkołę diagnozach oraz maturach próbnych.

Dyrektor ZSL zapewnił nauczycielom pracującym z uczniami z zagranicy pomoc w doskonaleniu zawodowym odpowiednim do ich potrzeb, a także zapewnił potrzebne pomoce dydaktyczne i naukowe.

Nadzór pedagogiczny nad realizacją zajęć dydaktycznych dla dzieci cudzoziemców sprawowany był w prawidłowy sposób, m.in. poprzez analizę dokumentacji z przebiegu nauczania, obserwacje prowadzonych przez nauczycieli zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz innych zajęć i czynności nauczycieli, wynikających z działalności statutowej szkoły.

Dyrektor ZSL zgodnie z przepisami prawa oraz z faktycznymi potrzebami podejmował działania służące pozyskiwaniu środków finansowych na prawidłowe funkcjonowanie ZSL, w tym na organizację zajęć dodatkowych dla uczniów cudzoziemców. W zakresie finansowania związanego z prawidłową realizacją zadań dydaktycznych i wychowawczych obejmujących uczniów cudzoziemców Dyrektor ZSL współdziałał z Powiatem Leżajskim jako organem prowadzącym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR 2.2. Przyjmowanie dzieci cudzoziemców do szkoły

Opis stanu faktycznego

Zgodnie ze Statutem⁶ w strukturze ZSL funkcjonują: Liceum Ogólnokształcące Nr 1 im. Bolesława Chrobrego i Technikum Nr 2 im. Bolesława Chrobrego.
(akta kontroli str. 3 – 23)

1. Ogólna liczba uczniów ZSL wg stanu na 30 września 2020 r. wynosiła 1525, w tym liczba cudzoziemców - 27 (1,7%), wg stanu na 30 września 2021 r. – 1540, w tym cudzoziemców – 26 (1,6%), wg stanu na 30 września 2022 r. – 1780, w tym cudzoziemców 31 (1,8%).

Liczba uczniów Liceum wg stanu na 30 września 2020 r. wynosiła 1070, na 30 września 2021 r. – 1076, a na 30 września 2022 r. – 1233, tj. wzrosła o 13,2% w stosunku do roku szkolnego 2020/2021.

Liczba uczniów cudzoziemców uczęszczających do Liceum wynosiła wg stanu na 30 września 2020 r. – 19, wg stanu na 30 września 2021 r. – 11 i wg stanu na 30 września 2022 r. – 11, tj. zmniejszyła się o 42% w stosunku do roku szkolnego 2020/2021.

Liczba uczniów cudzoziemców w Liceum wynosiła odpowiednio 1,7%, 1,0% i 0,9% ogólnej liczby uczniów uczęszczających do Liceum.

W poszczególnych latach (2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023) wg stanu na 30 września 2020 r., 2021 r. i 2022 r. liczba uczniów cudzoziemców, którzy korzystali z różnych form kształcenia w Liceum przedstawiała się następująco:

- cudzoziemcy, którzy realizowali naukę w oddziałach ogólnodostępnych odpowiednio: 10, 6 i 18 uczniów, w tym obywatele Ukrainy: 9, 4 i 17,
- cudzoziemcy, którzy korzystali z dodatkowych zajęć z języka polskiego⁷ odpowiednio: 5, 1 i 1, w tym obywatele Ukrainy - 4 tylko wg stanu na 30 września 2020 r.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Statut Zespołu Szkół Licealnych – aktualnie obowiązujący - uchwała nr 9/2022/2023 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie zmian w Statucie Zespołu Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku.

⁷ art. 165 ust.7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* – Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm., dalej: *Prawo oświatowe*.

- cudzoziemcy, którzy korzystali z dodatkowych zajęć wyrównawczych⁸ z przedmiotów obowiązkowych odpowiednio 4, 4 i 6, w tym obywatele Ukrainy 4,3 i 6. W kontrolowanym okresie w ZSL nie utworzono oddziału przygotowawczego dla cudzoziemców. W związku z powyższym uczniowie niebędący obywatelami polskimi nie realizowali nauki w oddziałach przygotowawczych⁹.

(akta kontroli str. 24 – 27)

2. Na podstawie analizy dokumentacji, w tym dokumentacji w wersji elektronicznej ze strony <https://sigma.vulcan.net.pl> ustalono, że Dyrektor ZSL przedłożył organowi prowadzącemu (Powiat Leżajski) zaopiniowane przez Radę Pedagogiczną ZSL projekty arkuszy organizacyjnych szkoły na kolejne lata szkolne: 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023 w wymaganym terminie (do dnia 21 kwietnia danego roku) określonym w §17 ust. 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli¹⁰. Starosta Leżajski po uzyskaniu stosownej opinii Podkarpackiego Kuratora Oświaty w Rzeszowie zatwierdził arkusze organizacji szkoły w wymaganym terminie do dnia 29 maja każdego roku.

Liczba oddziałów oraz liczba uczniów cudzoziemców uczących się w tych oddziałach w Liceum, w tym oddziałów i uczniów z Ukrainy (wg stanu na 30 września) przedstawiała się następująco:

- w roku szkolnym 2020/2021 – 7 oddziałów z liczbą 10 cudzoziemców, w tym z uczniami z Ukrainy 6 oddziałów – 9 uczniów,
- w roku szkolnym 2021/2022 – 5 oddziałów z liczbą 6 cudzoziemców, w tym z uczniami z Ukrainy 4 oddziałów – 4 uczniów,
- w roku szkolnym 2022/2023 – 10 oddziałów z liczbą 18 cudzoziemców, w tym z uczniami z Ukrainy 9 oddziałów – 17 uczniów.

(akta kontroli str. 28 – 53)

3. W ZSL przyjmowano uczniów cudzoziemców według obowiązujących procedur dla uczniów będących obywatelami Polski. Podstawą przyjęcia uczniów cudzoziemców do ZSL było spełnienie warunków zawartych w:

- art. 165 i 166 ustawy Prawo oświatowe,
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw,

Uczniowie obcokrajowcy przyjmowani byli do szkoły według następującej procedury:

- pierwszy kontakt ze szkołą odbywał się za pośrednictwem Internetu i wynikał z inicjatywy samego zainteresowanego lub jego rodziców;

- w odpowiedzi proponowano zainteresowanej stronie rozmowę informacyjną. W szkole pracują osoby, które posługują się językami: rosyjskim, ukraińskim czy angielskim co znacząco ułatwia komunikację. Podczas takiej rozmowy zainteresowani otrzymywali szczegółowe informacje jakie warunki formalne należy spełnić, aby być przyjętym do ZSL;

- dostarczenie oryginałów oraz tłumaczeń przez tłumacza przysięgłego na język polski dokumentów potwierdzających ukończenie danego etapu edukacyjnego w systemie oświaty innych państw, świadectwa urodzenia, zaświadczenia lekarskiego, kserokopii paszportu, dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego – certyfikatu. W przypadku braku tego ostatniego przekazywana była informacja o konieczności odbycia rozmowy kwalifikacyjnej połączonej z pytaniami potwierdzającymi znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym naukę w systemie oświaty RP;

⁸ Art. 165 ust. 10 ustawy Prawo oświatowe

⁹ o których mowa w art. 165 ust.11 Prawa oświatowego

¹⁰ Dz. U z 2019 r. poz. 502, ze zm.

- rodzicom ucznia proponowany był przyjazd wraz z kandydatem w celu zapoznania z warunkami jakie występują w ZSL i odbycia rozmowy kwalifikacyjnej. Rozmowa kwalifikacyjna prowadzona była przez zespół kwalifikacyjny, którym kieruje wicedyrektor ds. dydaktycznych. Jeśli dodatkowo rozmowa obejmowała potwierdzenie znajomości języka polskiego kandydat rozwiązywał test kompetencji językowych. W ostatnich latach rozmowa kwalifikacyjna odbywała się najczęściej za pośrednictwem komunikatora internetowego. Z rozmowy kwalifikacyjnej sporządzana była notatka, która dołączana była do dokumentacji;
- po przyjęciu ucznia cudzoziemskiego dla każdego z nich przeprowadzono diagnozę potrzeb edukacyjnych (pedagog, psycholog szkolny lub pedagog specjalny w porozumieniu z wychowawcą¹¹).

(akta kontroli str. 3 – 23, 55 - 99)

4. W roku szkolnym 2020/2021 wg danych na 30 września do Liceum nie przyjęto żadnego ucznia cudzoziemca, a w roku szkolnym 2021/2022 wg danych na 30 września do Liceum przyjęto 1 ucznia cudzoziemca. W roku szkolnym 2022/2023 wg danych na 30 września do Liceum przyjęto 7 cudzoziemców¹².

Wobec wszystkich uczniów cudzoziemców, których przyjęto do Liceum na rok szkolny 2022/2023 spełniono kryteria dotyczące warunków i trybu ich przyjęcia.

Przyjmowanie cudzoziemców do Liceum odbywało się według procedur określonych w Statucie ZSL, po analizie przedłożonych dokumentów¹³ wskazanych w §2 pkt 3 lit. a i b rozporządzenia w sprawie kształcenia cudzoziemców. Wszystkich cudzoziemców przyjęto na podstawie wymaganych dokumentów określonych w §2 pkt 3 lit. a i b cyt. ww. rozporządzenia.

Po 24 lutego 2022 r. w przypadku uczniów uchodźców nie stosowano wymogu dobrej znajomości języka polskiego. Wszyscy uchodźcy, których przyjęto do szkoły dostarczyli dokumenty potwierdzające ukończenie danego etapu edukacyjnego w systemie oświaty Ukrainy, jak również odbyli rozmowę kwalifikacyjną.

Nie wystąpiła sytuacja, aby przyjęcia ucznia cudzoziemca do Liceum dokonano w oparciu tylko o rozmowę kwalifikacyjną bądź oświadczenie rodzica.

(akta kontroli str. 55 – 99, 100 – 103)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w ZSL przestrzegane były warunki i tryb przyjmowania uczniów cudzoziemców do Liceum określone w ustawie Prawo oświatowe i rozporządzeniu w sprawie kształcenia cudzoziemców. Liczba uczniów cudzoziemców kształcących się w Liceum stanowiła niewielki odsetek uczniów ogółem i nie miała negatywnego wpływu na warunki kształcenia. Dyrektor ZSL rzetelnie planował i organizował kształcenie uczniów cudzoziemców.

OBSZAR

2.3. Warunki realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych wobec dzieci cudzoziemców

Opis stanu
faktycznego

1. Wydatki w Liceum¹⁴ ogółem, w tym z przeznaczeniem na kształcenie uczniów cudzoziemców w latach 2020 – 2022 przedstawiały się następująco:

¹¹ Notatki w dzienniku pracy pedagoga szkolnego dotyczące rozpoznania warunków życia i nauki cudzoziemców (8 notatek za lata 2020/2021 – 2022/2023)

¹² w tym ucznia nr z księgi uczniów 22307, który ukończył szkołę podstawową oraz zdał egzamin ósmoklasisty w polskim systemie oświaty.

¹³ dostarczenie tłumaczeń dokumentów potwierdzających ukończenie danego etapu edukacyjnego w systemie oświaty innych państw, świadectwa urodzenia, zaświadczenia lekarskiego, kserokopii paszportu, dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego – certyfikatu

¹⁴ Wyliczenia wydatków związanych z kształceniem ogółem dokonano proporcjonalnie do liczby uczniów. Przyjęto zasadę, że średnio na ucznia cudzoziemca wydatki stanowią średnią kwotę wydatków na ucznia obywatela polskiego w danym roku powiększoną o uśrednioną kwotę wydatków na: prowadzenie dodatkowych zajęć z języka polskiego, prowadzenie dodatkowych

- w 2020 r. wydatki ogółem wynosiły 8.162,2 tys. zł, w 2021 r. – 9.425,9 tys. zł i w 2022 r. – 10.552,1 tys. zł. Na 2023 r. zaplanowane zostały w kwocie 11.199,2 tys. zł.

Wydatki z przeznaczeniem na kształcenie dzieci cudzoziemców wynosiły odpowiednio: 96,3 tys. zł (1,2% wydatków ogółem), 73,8 tys. zł (0,8%), 168,4 tys. zł (1,6%), a na 2023 r. zaplanowano 152,2 tys. zł.

W strukturze wydatków na kształcenie cudzoziemców, poza wydatkami przeznaczonymi na realizację podstawy programowej z przedmiotów wynikających z siatki godzin dla Liceum, najwyższą pozycję zajmowały wydatki z przeznaczeniem na:

- prowadzenie dodatkowych zajęć wyrównawczych z przedmiotów obowiązkowych (zgodnie z przedmiotami wykazanymi przez szkołę) odpowiednio: 5,3 tys. zł, 14,6 tys. zł, 2,8 tys. zł i 1,5 tys. zł, a na 2023 r. zaplanowano 5,1 tys. zł,

- na prowadzenie zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej¹⁵, odpowiednio: 1,2 tys. zł, 1,3 tys. zł, 3,1 tys. zł, a na 2023 r. zaplanowano 0,2 tys. zł.

W 2022 r. wystąpiły dodatkowe wydatki na uczniów, którzy mają status uchodźcy po 24 lutego 2022 r. i dotyczyły kwoty łącznej dla uchodźców ZSL¹⁶. Wydatki¹⁷ te wynosiły 137,9 tys. zł w 2022 r., a na 2023 r. zaplanowane zostały w kwocie 44,3 tys. zł. W ramach dodatkowych środków z Funduszu Pomocy sfinansowano dla uchodźców ZSL: wycieczki dydaktyczne, zakup podręczników, sprzętu komputerowego, radioodtworzacza, utworzenie dodatkowej sali lekcyjnej, zakup dodatkowych szafek do szatni uczniowskich, bilety miesięczne na środki komunikacji publicznej dla uczniów zamieszkałych poza Leżajskiem, wynagrodzenia za dodatkowe godziny, dodatki motywacyjne i specjalne dla nauczycieli.

(akta kontroli str. 104 – 108, 120 – 121)

Zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej¹⁸ szkoła zobowiązana była do przekazywania danych do zbioru danych Systemu Informacji Oświatowych (SIO), w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana w stanie faktycznym, z wyjątkiem danych, o których mowa w pkt 1-5 art. 30 cyt. ustawy. Szkoła lub placówka oświatowa przekazuje do bazy danych SIO dane identyfikacyjne i dane dziedzinowe ucznia (art. 44 ust. 1 ustawy o SIO).

W roku szkolnym 2021/2022, po 30 września do Liceum przyjęto 20 uczniów (wszyscy po 24 lutego 2022 r., wszyscy uchodźcy obywatele Ukrainy). W okresie tym wykreślonych zostało 13 uczniów cudzoziemców (wszyscy obywatele Ukrainy).

Na podstawie zapisów w księdze uczniów szkoły oraz wydruków ze szkolnej bazy SIO ustalono, że rzetelnie wprowadzano do SIO dane dotyczące uczniów cudzoziemców i tym samym pozyskiwano środki na ich kształcenie.

Na próbie 10 uczniów cudzoziemców przyjętych do Liceum w roku szkolnym 2021/2022, tj. po 30 września (50% cudzoziemców przyjętych w tym okresie do Liceum) oraz 7 uczniów cudzoziemców wykreślonych w tym okresie (53% wykreślonych cudzoziemców) ustalono, że:

- we wszystkich przypadkach dane identyfikacyjne przyjętego/wykreślonego ucznia cudzoziemca wprowadzane były do SIO w dniu złożenia podania¹⁹ lub w dniu następnym, tj. w terminie określonym w art. 30 ustawy o SIO,

zajęć wyrównawczych, prowadzenie zajęć z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Liczbę uczniów w danym roku budżetowym przyjęto na podstawie danych SIO na dzień 30 września danego roku.

¹⁵ o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1-3, 5-9 rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej

¹⁶ Łącznie Liceum i Technikum

¹⁷ Kwoty wydatków poniesione dla uchodźców odnoszą się do uczniów uchodźców ZSL, a nie wyłącznie do Liceum Ogólnokształcącego Nr 1.

¹⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 2597.

¹⁹ Podania o przyjęcie do Liceum, a w przypadku wykreślenia także po powzięciu informacji o opuszczeniu przez ucznia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

- wraz z wprowadzeniem do SIO danych identyfikacyjnych przyjętego/wykreślonego ucznia cudzoziemca do systemu SIO wprowadzane były dane dziedzinowe dotyczące korzystania przez ucznia z dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego.

Dla wszystkich uczniów nowo przyjętych (20 uchodźców przyjętych po 24 lutego 2022 r.) zorganizowano bezpłatną naukę języka polskiego i informację powyższą wprowadzono do SIO w ustawowym terminie określonym w art. 30 ustawy o SIO.

(akta kontroli str. 122 – 123)

W latach objętych kontrolą (po dniu 30 września) Dyrektor ZSL przedkładał organowi prowadzącemu szkołę (Powiatowi Leżajskiemu) dziewięć aneksów arkusza organizacyjnego szkoły, w tym dwa aneksy w zakresie spraw dotyczących kształcenia uczniów cudzoziemców. Zmiany wprowadzone do arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2021/2022 wprowadzone aneksami zostały zatwierdzone przez Powiat Leżajski i dotyczyły:

- aneks nr 8/2021/2022 (obowiązujący od 28 marca 2022 r.) zatwierdzony przez Powiat Leżajski w dniu 25 marca 2022 r. wprowadzał język polski dla cudzoziemców uchodźców w wymiarze 2 godzin tygodniowo,

- aneks nr 9/2021/2022 (obowiązujący od 16 maja 2022 r.), zatwierdzony przez Powiat Leżajski w dniu 16 maja 2022 r. obejmował zmianę liczby godzin języka polskiego dla cudzoziemców uchodźców z 2 do 6 godzin tygodniowo.

(akta kontroli str. 109 – 119, 120 – 121)

2. Z budżetu Powiatu Leżajskiego, z przeznaczeniem na zajęcia dla uczniów cudzoziemców uczących się w ZSL, w 2020 r. została wydatkowana kwota 14.158,4 tys. zł, w 2021 r. – 14.968,1 tys. zł, w 2022 r. – 16.934,8 tys. zł, a wg stanu na 31 marca 2023 r. – 4.485,4 tys. zł. W roku szkolnym 2020/2021 (wg stanu na 30 września) do ZSL uczęszczało 27 obcokrajowców, w roku szkolnym 2021/2022 – 26, a w roku szkolnym 2022/2023 – 31.

Wydatki te przeznaczone zostały na organizację zajęć dla uczniów cudzoziemców, tj.:

- prowadzenie przez nauczycieli zajęć dodatkowych z języka polskiego odpowiednio: 6,2 tys. zł, 5,5 tys. zł, 17,8 tys. zł i 5,0 tys. zł²⁰,

- prowadzenie przez nauczycieli dodatkowych zajęć wyrównawczych z przedmiotów obowiązkowych odpowiednio: 4,4 tys. zł, 16,1 tys. zł, 6,0 tys. zł i 3,2 tys. zł,

- prowadzenie zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej²¹, odpowiednio: 1,2 tys. zł, 1,3 tys. zł, 3,1 tys. zł, a na 2023 r. i 0,1 tys. zł²².

W latach 2020 – 2023 z budżetu Powiatu Leżajskiego nie były objęte dofinansowaniem formy doskonalenia zawodowego nauczycieli pracujących z uczniami przybyłymi z zagranicy²³.

(akta kontroli str. 124 – 127)

3. W roku szkolnym 2022/2023 (podobnie jak w latach 2020/2021, 2021/2022) w Liceum obowiązywał zatwierdzony przez Dyrektora ZSL²⁴ Szkolny zestaw programów nauczania opracowany przez nauczycieli przedmiotów i przeanalizowany pod względem merytorycznym na posiedzeniach zespołów przedmiotowych. W zakresie nauczania języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii wprowadzono programy nauczania opracowane przez wydawnictwa oraz programy

²⁰ W okresie do końca marca 2023 r.

²¹ o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1-3, 5-9 rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

²² Wyliczenia wydatków związanych z pomocą psychologiczno – pedagogiczną mają charakter szacunkowy. Pomoc psychologiczna udzielana jest przez pedagogów, pedagoga specjalnego i psychologa szkolnego w ramach pensum jak i doraźnie. Dodatkowo pomoc psychologiczna nie odbywa się systemem klasowo lekcyjnym i nie jest w żaden sposób warunkowana interwałami czasowymi (45 minut czy godzina zegarowa).

²³ Doskonalenie zawodowe nauczycieli pracujących z uczniami przybyłymi z zagranicy odbywało się poprzez udział w konferencjach, kursach i szkoleniach, w tym szkoleniach on – line prowadzonych przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie, Centra doskonalenia nauczycieli itp. nie generujące dodatkowych kosztów.

²⁴ Zatwierdzony 12 września 2022 r.

wydawnictw zmodyfikowane przez nauczycieli²⁵. W zakresie ww. przedmiotów nie było programów autorskich opracowanych przez nauczycieli, które przeszły ścieżkę legislacyjną²⁶.

W Liceum prowadzona była diagnoza na wejściu i na jej podstawie oraz wywiadu pozyskanego od wychowawcy i pedagoga sporządzana była diagnoza potrzeb i możliwości uczniów cudzoziemców w celu dostosowania realizowanych przez nauczycieli programów nauczania uczniów cudzoziemców.

W okresie objętym kontrolą nauczyciele: języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii dostosowali programy nauczania do potrzeb uczniów cudzoziemców poprzez wprowadzenie modyfikacji do programów wydawnictw. Modyfikacje dotyczyły m.in. dostosowania metod i form pracy z uczniem cudzoziemskim lub organizacji nauczania, a także treści edukacyjnych (historia), sposobów oceniania (język polski i geografia), tj.:

- w nauczaniu języka polskiego korzystania ze słowników polsko – obcojęzycznych w całym procesie dydaktycznym oraz zastosowanie zasady nieświadomego odstępstwa od obowiązującej w danym momencie normy językowej niemającej wpływu na ocenę z przedmiotu,
- w przypadku historii uczniowie mogli korzystać z innego podręcznika niż podręcznik obowiązujący w szkolnym zestawie podręczników, tj. podręcznika wydanego w języku ukraińskim²⁷,
- w nauczaniu matematyki uwzględnienie innych systemów notacji (zapisu).

W Liceum prowadzona była diagnoza na wejściu i na jej podstawie oraz wywiadu pozyskanego od wychowawcy i pedagoga sporządzana była diagnoza potrzeb i możliwości uczniów cudzoziemców w celu dostosowania realizowanych przez nauczycieli programów nauczania uczniów cudzoziemców.

(akta kontroli str. 128 – 172)

Nauczyciele prowadzący zajęcia z języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii wypełniając kwestionariusz nr 1 dotyczący dostosowania programów nauczania do potrzeb uczniów cudzoziemców²⁸ wskazali, że:

- we wszystkich przypadkach w momencie rozpoczęcia pracy z uczniem cudzoziemcem przeprowadzona była diagnoza wstępna poziomu wiedzy i umiejętności uczniów (w tym cudzoziemskich) rozpoczynających naukę w oddziale,
- we wszystkich przypadkach nauczyciele uczący ww. przedmiotów realizowali podstawę programową z zastosowaniem programów nauczania z wydawnictw z uwzględnieniem modyfikacji przez nauczycieli,
- dostosowania dotyczyły głównie metod i form pracy z uczniem lub organizacji nauczania, i treści edukacyjnych (historia), sposobów oceniania (język polski i geografia),
- dostosowania zostały wprowadzone na podstawie przeprowadzonej przez nauczyciela diagnozy poziomu wiedzy i umiejętności ucznia oraz na podstawie przeprowadzonego przez pedagoga i psychologa rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia cudzoziemskiego.

(akta kontroli str. 173 – 196)

Z wyjaśnienia Dyrektora wynika, że szersze dostosowanie realizowanych programów nauczania miałyby pełne uzasadnienie w przypadku znacznego udziału procentowego uczniów obcokrajowców w klasie. Dostosowania nie mogą polegać na usunięciu lub okrojeniu treści programowych, gdyż uczniowie cudzoziemcy zdają

²⁵ 100% wszystkich programów w tych przedmiotach.

²⁶ W tych przedmiotach także nie było programów autorskich.

²⁷ w przypadku programu nauczania historii uwzględniono interpretację treści zawartych w podręczniku w języku ukraińskim pod redakcją Włodzimierza Mędrzeckiego i Jerzego Bracyszewicza „Польща – нарис історії” wydanym przez IPN, Warszawa 2015

²⁸ Kwestionariusz nr 1 uzupełniony został przez 12 nauczycieli języka polskiego, matematyki, biologii, historii, geografii.

egzaminy zewnętrzne z takich samych treści programowych jak uczniowie obywatele polscy.

(akta kontroli str. 171 – 172)

4. W wyjaśnieniu Starosta Leżajski jako organ prowadzący podał, że w ZSL nie organizowane były oddziały przygotowawcze. W trakcie rekrutacji uczniów cudzoziemców uchodźców nikt z kandydatów nie wyraził woli nauki w takim oddziale. ZSL nie dysponuje kadrami pedagogicznymi mającymi kwalifikacje w tym zakresie. Oddziały przygotowawcze nie były organizowane ze względu na brak takiego zainteresowania.

(akta kontroli str. 124 – 127)

5. 6. W ZSL nie zorganizowano oddziałów przygotowawczych.

(akta kontroli str. 197)

7. Z dokumentacji Liceum (arkusze organizacji szkoły, dzienniki zajęć dodatkowych) wynika, że w latach 2020 – 2023 zorganizowane zostały dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla uczniów cudzoziemców.

W okresie objętym kontrolą nauczanie języka polskiego jako obcego było prowadzone przez dwóch nauczycieli mających uprawnienia do nauczania języka polskiego i dodatkowo znających języki ukraiński i rosyjski. Jedna z prowadzących posiada pełne kwalifikacje do nauczania języka polskiego i równocześnie jest absolwentem filologii rosyjskiej. Druga polonistka pracowała przez jeden rok na Ukrainie jako nauczyciel języka polskiego w ramach wymiany międzynarodowej. Nauczanie języka polskiego jako obcego prowadzone było w grupach i zostało zaplanowane w projekcie arkusza organizacyjnego oraz po 24 lutego 2022 r. w roku szkolnym 2021/2022 wprowadzone zostało do aneksu arkusza (pierwotnie w wymiarze 2 godzin, a od 22 marca 2022 r. po zmianie przepisów w wymiarze 6 godzin tygodniowo).

Tygodniowy wymiar zajęć z języka polskiego²⁹ dla uczniów cudzoziemców i liczebność grup cudzoziemców przedstawiała się następująco:

- w roku szkolnym 2020/2021 dla grupy, w której było 4 uczniów Liceum w wymiarze 2 godzin tygodniowo prowadzony przez cały rok szkolny,

- w roku szkolnym 2021/2022 dla grupy, w której był 1 uczeń z Liceum (pozostali z Technikum) w wymiarze 2 godzin tygodniowo przez cały rok szkolny. Grupa uchodźców utworzona w marcu 2022 r., liczba uczniów zmienna maksymalnie 15, początkowo w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Po wprowadzeniu przepisów pozwalających na prowadzenie dodatkowych 4 godzin języka polskiego³⁰ dla uchodźców w wymiarze 6 godzin tygodniowo i przekroczeniu limitu 15 osób w grupie zwiększony został wymiar godzin do 6 i dokonany podział na dwie grupy ze zmienną liczbą uczestników,

- w roku szkolnym 2022/2023 dla grupy, w której był jeden uczeń z Liceum (pozostali z Technikum) w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Dla uchodźców, 11 - osobowa grupa z Liceum, w wymiarze 6 godzin tygodniowo prowadzona od początku roku szkolnego.

(akta kontroli str. 199 – 202)

8. Na podstawie analizy dokumentacji/wnioski wychowawców, zapisy w dziennikach zajęć innych, zapisy w dziennikach pracy pedagogów/ ustalono, że w okresie objętym kontrolą oprócz doraźnych porad, konsultacji i rozmów z pedagogami Dyrektor ZSL zorganizował dodatkowe zajęcia indywidualne lub grupowe dla uczniów Liceum niebędących obywatelami polskimi, będące formą wsparcia psychologiczno-pedagogicznego stosownie do § 2 ust. 2 pkt 12 rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej:

²⁹ sporządzono na podstawie zapisów w arkuszach organizacyjnych, aneksach do arkuszy organizacyjnych oraz prowadzonych w formie elektronicznej dziennikach lekcyjnych.

³⁰ Od 16 maja 2022 r. – aneks do arkusza organizacji obejmował zmianę liczby godzin języka polskiego dla cudzoziemców uchodźców z 2 do 6 godzin tygodniowo

- w roku szkolnym 2020/2021:
  - zajęcia rozwijające uzdolnienia 1 osoba (Ukraina),
  - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z przedmiotów chemia, matematyka, język angielski 5 osób (wszyscy Ukraina),
  - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu 5 osób (wszyscy Ukraina),
  - jedna osoba (Ukraina) przeszła na indywidualny tok nauki,
  - udzielono 10 porad i konsultacji psychologiczno – pedagogicznych.

Zajęcia z chemii i biologii prowadzone były w grupach 2 – osobowych, pozostałe indywidualnie w wymiarze 1 godziny tygodniowo, porady i konsultacje planowo lub doraźnie w ramach potrzeb.

- w roku szkolnym 2021/2022:
  - zajęcia rozwijające uzdolnienia 1 osoba (Ukraina),
  - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z przedmiotu język polski 3 osoby (wszyscy Ukraina),
  - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu 5 osób (wszyscy Ukraina),
  - jedna osoba (Ukraina) indywidualny tok nauki – kontynuacja z roku poprzedniego,
  - udzielono 6 porad i konsultacji psychologiczno – pedagogicznych.

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z przedmiotu język polski prowadzone w grupie 3 - osobowej w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

- w roku szkolnym 2022/2023:
  - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z przedmiotów język polski, matematyka 4 osoby (wszyscy Ukraina),
  - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu 1 osoba (Ukraina),
  - jedna osoba (Ukraina) indywidualny tok nauki - uczennica w klasie maturalnej,
  - udzielono 17 porad i konsultacji psychologiczno – pedagogicznych.

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z przedmiotów: historia, wos, język polski, matematyka. Zajęcia z historii i wos prowadzone w zespole 2 - osobowym, zajęcia z matematyki prowadzone w zespole 2 - osobowym, zajęcia z języka polskiego prowadzone indywidualnie. Wszystkie zajęcia prowadzone w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

W okresie objętym kontrolą wszystkie dodatkowe zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze wprowadzane były decyzją Dyrektora szkoły na wniosek wychowawcy, po uprzedniej konsultacji z pedagogiem szkolnym i nauczycielem przedmiotu, na okres nie dłuższy niż do końca roku szkolnego. Kopia decyzji była przekazywana do organu prowadzącego.

W każdym roku szkolnym organizowane były zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu. W Liceum przyjęto rozwiązanie: zajęcia z doradztwa zawodowego prowadzone były przez doradcę zawodowego w wymiarze 10 godzin rocznie w klasie trzeciej, jeżeli uczeń obcokrajowiec był uczniem klasy trzeciej wówczas był zobowiązany do udziału w takich zajęciach.

(akta kontroli str. 202 – 208)

W ramach sprawowania opieki psychologicznej konsultacji udzielono dla 10, 17 i 20 uczniów cudzoziemców uczących się w Liceum. Czynności te zostały udokumentowane w formie wpisów w dziennikach pedagogów³¹, psychologa i psychologa specjalnego, potwierdzających odbycie rozmowy. Po analizie

³¹ W ZSL zatrudnionych było 3 pedagogów, 1 pedagog specjalny i 1 psycholog (w roku szkolnym 2022/2023)

dokumentacji stwierdzono następujące łączne liczby wpisów dotyczących obcokrajowców w dziennikach: w 2020 r dokonano 45 wpisów, w 2021 r. - 46, w 2022 r. – 113, a w 2023 r. – 15.

(akta kontroli str. 203 – 204)

W wyjaśnieniu Dyrektor ZSL wskazał, że każdy z uczniów obcokrajowców w pierwszych dniach po przyjęciu do szkoły „przejmowany” jest przez funkcjonujący w szkole zespół pedagogów, prowadzona jest diagnoza potrzeb i możliwości, kolejne spotkania odbywają się z inicjatywy: wychowawcy, nauczyciela uczącego, wychowawcy internatu, dyrektora lub samego zainteresowanego.

(akta kontroli str. 100, 197)

Dla wszystkich uczniów cudzoziemskich przyjętych do Liceum przeprowadzono diagnozę na wstępie, tj. nauczyciele wychowawcy oddziałów, w których uczniowie ci uczyli się, wspólnie z pedagogiem, psychologiem rozpoznawali indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne i środowiskowe uczniów cudzoziemców³². Dane powyższe przedstawione zostały w kwestionariuszu nr 2 - Organizacja pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla uczniów cudzoziemców³³. Wyniki badań przeprowadzonych z wykorzystaniem kwestionariusza nr 2 wykazały, że:

- z dziewięciu ankietowanych wychowawców oddziałów, w których liczba uczniów cudzoziemców w klasie wynosiła jeden (6 oddziałów), trzech uczniów (1 oddział), 2 uczniów (2 oddziały) we wszystkich przypadkach uczniowie cudzoziemcy objęci byli pomocą psychologiczno – pedagogiczną,
- we wszystkich przypadkach rozpoznano indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów cudzoziemskich i ich możliwości psychofizyczne, czynniki środowiskowe wpływające na ich funkcjonowanie,
- uczniowie korzystali najczęściej z porad i konsultacji jako formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Ponadto w pięciu przypadkach wychowawcy wskazali, że uczniowie korzystali z zajęć rozwijających uzdolnienia (sportowe, teatralne) oraz z zajęć dydaktyczno – wyrównawczych (3 przypadki).

(akta kontroli str. 203 – 204, 209 – 226)

9. Szczegółowe zasady oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów cudzoziemców uregulowane zostały w Wewnątrzszkolnych zasadach oceniania, tj. w zasadach oceniania wewnątrzszkolnego stanowiących rozdział VIII Statutu ZSL. Ocenianie cudzoziemców określone zostało w § 87 ust. 4 pkt 2 Statutu, w którym wskazano, że uczeń ma prawo do dostosowania zajęć do jego możliwości, a mianowicie: dostosowania form i metod pracy do indywidualnych możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów obywateli polskich powracających z zagranicy oraz uczniów obcokrajowców.

W zasadach oceniania i wymaganiach na poszczególne stopnie szkolne, § 92a ust. 2 Statutu wskazuje, że przy ustalaniu oceny dla obcokrajowcach oraz obcokrajowców nieświadome odstępstwo od obowiązującej w danym momencie normy językowej nie może mieć wpływu na ocenę.

Zasady dotyczące oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów cudzoziemców zawarte zostały także w programach nauczania poszczególnych przedmiotów i pozostają zgodne z zapisami w statucie ZSL.

(akta kontroli str. 227 – 228)

³² Analizą objęto wszystkich uczniów przyjętych do Liceum w latach roku szkolnym 2022/2023 przeprowadzono diagnozę

³³ Kwestionariusz nr 2 Organizacja pomocy uzupełniony został przez 9 wychowawców oddziałów, w których uczą się uczniowie cudzoziemcy.

W przedmiotowych zasadach oceniania³⁴: języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii uwzględnione zostały sposoby oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów cudzoziemców. W ramach ww. przedmiotów przyjęte zostały następujące uwarunkowania w zakresie oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów cudzoziemców:

- dostosowanie liczby zadań do wykonania w określonym czasie (matematyka),
- różnicowanie stopnia trudności, sprawdzanie wiedzy w określonej formie, np. zamiast odpytywania przy tablicy krótka wypowiedź pisemna (matematyka),
- nieuwzględnianie błędów ortograficznych (język polski),
- formułowanie poleceń w prostym języku (biologia, geografia),
- zmniejszenia objętości tekstów źródłowych do czytania (historia).

(akta kontroli str. 229 – 235)

Nauczyciele prowadzący zajęcia z języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii³⁵ wypełniając kwestionariusz nr 1 wskazywali, że dostosowanie programu nauczania do potrzeb uczniów cudzoziemców dotyczyło także „sposobów oceniania”, „różnicowania stopnia trudności zadań”, a także „sprawdzania wiedzy w określonej formie”.

(akta kontroli str. 173 – 196)

10. Na podstawie: wydruków z Systemu Informatycznego Obsługującego Egzaminu Ogólnokształcące (SIOEO), protokołów zebrań rady pedagogicznej ustalono, że w Liceum wspomagano uczniów cudzoziemców w procesie ich udziału w egzaminach zewnętrznych.

W latach 2020 – 2023 wszyscy uczniowie cudzoziemcy, w tym obywatele Ukrainy uczęszczający do klasy maturalnej skorzystali z dostosowań³⁶, przystąpili do egzaminu maturalnego i zdali ten egzamin z wynikiem pozytywnym. W poszczególnych latach wspomaganie uczniów cudzoziemców w udziale w egzaminach zewnętrznych przedstawiało się następująco:

- matura 2020 – w klasie maturalnej był jeden uczeń cudzoziemiec, obywatel Ukrainy który skorzystał z dostosowań, przystąpił do egzaminów i w konsekwencji zdał egzamin maturalny,
- matura 2021 – w klasie maturalnej było pięciu uczniów cudzoziemców, wszyscy obywatele Ukrainy - wszyscy skorzystali z dostosowań, przystąpili do egzaminów i zdali egzamin maturalny,
- matura 2022 – w klasie maturalnej było czterech uczniów cudzoziemców, wszyscy obywatele Ukrainy - wszyscy skorzystali z dostosowań, przystąpili do egzaminów i zdali egzamin maturalny,
- matura 2023 - w klasie maturalnej był jeden uczeń cudzoziemiec, obywatel Ukrainy, który zadeklarował chęć skorzystania z dostosowań, aktualnie jest w trakcie egzaminu maturalnego.

(akta kontroli str. 229 – 235)

Uczniowie cudzoziemcy na zasadach obowiązujących wszystkich uczniów ZSL skorzystali z dodatkowego wsparcia w postaci:

- dodatkowych zajęć z wybieranych przez ucznia dwóch przedmiotów maturalnych (uczeń wybiera dwa przedmioty, z których prowadzone są dodatkowe zajęcia w wymiarze 2 godzin tygodniowo),

³⁴ Przedmiotowe zasady oceniania z poszczególnych przedmiotów ustala się na posiedzeniach Zespołów przedmiotowych i są jednolite (obowiązują) dla wszystkich nauczycieli danego przedmiotu uczących w ZSL. W kontrolowanej dokumentacji znajduje się zapis o możliwości korzystania przez ucznia cudzoziemca z słownika polsko – obcojęzycznego na każdym sprawdzianie pisemnym.

³⁵ Kwestionariusz nr 1 uzupełniony został przez 12 nauczycieli języka polskiego, matematyki, biologii, historii, geografii.

³⁶ Dostosowany arkusz.

- zajęć powtórzeniowych w wymiarze 30 godzin w okresie ferii zimowych, prowadzonych przez egzaminatorów egzaminu maturalnego,
- organizowania dodatkowych matur próbnych (ponad obowiązkowe diagnozy CKE i OKE).

Pozostałe formy wsparcia uczniów cudzoziemców w procesie ich udziału w egzaminach zewnętrznych były następujące:

- wychowawca klasy zobowiązany był do pomocy w wypełnieniu i przesłaniu deklaracji wstępnej do OKE (do 30 września) a następnie końcowej (początek lutego),
- wszyscy uczniowie korzystali z przysługujących im dostosowań w postaci wydłużonego czasu pracy na egzaminie maturalnym. Sprawy formalne załatwiał wychowawca klasy. Każde dostosowanie opiniowane było przez Radę Pedagogiczną. Stosowna dokumentacja dotycząca dostosowań zamieszczona została w protokołach Rady Pedagogicznej oraz w dokumentach OKE w Krakowie.

W 2022 r. żaden z uczniów cudzoziemców – obywateli Ukrainy zdających maturę nie skorzystał z przysługującego mu prawa wyboru arkusza w języku ukraińskim. Na egzaminie maturalnym uczniowie mieli prawo korzystania ze słownika polsko – ukraińskiego lub polsko – rosyjskiego, słownik zapewniała szkoła.

(akta kontroli str. 229 – 235)

11. W okresie objętym kontrolą Dyrektor ZSL nie wspomagał organizacji zajęć z nauki języka i kultury kraju pochodzenia dzieci cudzoziemców realizowanych przez placówkę dyplomatyczną lub konsularną kraju pochodzenia uczniów cudzoziemców albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości. W tym czasie w Liceum uczyli się uczniowie cudzoziemcy głównie z Ukrainy, Białorusi (1 osoba) i Federacji Rosyjskiej (1 osoba). Żadna z placówek dyplomatycznych czy konsularnych jak również żadne stowarzyszenie kulturalno-oświatowe z ww. krajów nie zwracały się z inicjatywą stworzenia możliwości nauki języka danej narodowości. ZSL również ze swej strony nie wykazywał inicjatywy w tym kierunku – zadanie to nie jest zadaniem własnym szkoły.

(akta kontroli str. 27, 197)

12. W ZSL w okresie objętym kontrolą nie zatrudniano osób w charakterze pomocy nauczyciela. Dyrektor ZSL zapewnił nauczycielom pracującym z uczniami cudzoziemskimi pomoc ze strony nauczycieli ZSL władających językiem kraju ich pochodzenia.

Liczba uczniów cudzoziemców uczęszczających do Liceum i kraj ich pochodzenia przedstawiała się następująco:

- w roku szkolnym 2020/201 – 10 cudzoziemców, z tego: 9 z Ukrainy, 1 z Białorusi,
- w roku szkolnym 2021/2022 – 6 cudzoziemców, z tego: 4 z Ukrainy, 1 z Białorusi i 1 osoba z Rosji oraz 20 uchodźców z Ukrainy. Łącznie było 26 obcokrajowców (od 1 września 2021 r. – 6, a po 24 lutego 2022 r. – dodatkowych 20).
- w roku szkolnym 2022/2023 – 18 cudzoziemców, z tego: 17 z Ukrainy i 1 z Rosji.

(akta kontroli str. 27, 197)

W wyjaśnieniu Dyrektor ZSL podał, że nauczycielom pracującym z uczniami cudzoziemskimi zapewniona została pomoc w zakresie kształcenia uczniów cudzoziemców. Ponadto podczas rekrutacji dokonywana jest selekcja kandydatów. Do ZSL przyjmowani są uczniowie obcokrajowcy, którzy: są w normie intelektualnej, w systemie edukacji krajów macierzystych osiągnęli wyniki pozwalające na kontynuację nauki w ZSL, wykazują się znajomością języka polskiego na poziomie umożliwiającym niezakłóconą realizację procesu dydaktycznego. W krótkim okresie, kiedy w szkole pojawili się uchodźcy, którzy nie znali języka polskiego, w sprawach indywidualnych, doraźnie korzystano z pomocy nauczycieli, którzy znają język ukraiński, rosyjski lub angielski. Wszystkim tym uczniom jak i rodzicom zapewniono

możliwość komunikacji w zakresie rozwiązywania problemów szkolnych w języku kraju pochodzenia. Osoby, które udzielały wsparcia nie pobierały za to żadnego wynagrodzenia.

(akta kontroli str. 100, 197)

13. Na podstawie planów doskonalenia, sprawozdań Dyrektora ZSL dotyczących nadzoru pedagogicznego, planów finansowych w zakresie środków przeznaczonych corocznie na doskonalenie zawodowe nauczycieli) ustalono, że w latach 2020 – 2023 zapewniona została nauczycielom pracującym z uczniami z zagranicy pomoc w doskonaleniu zawodowym na poziomie odpowiednim do ich potrzeb.

W wyjaśnieniu Dyrektor ZSL podał, że rozpoznawane były potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzących zajęcia z uczniami cudzoziemskimi. W szkole obowiązuje zasada, że każdy nauczyciel ma prawo podjąć dowolną formę doskonalenia, która może być przydatna szkole lub podnieść jakość kształcenia. Takie potrzeby zgłaszane są przez samych zainteresowanych lub przewodniczących zespołów przedmiotowych poprzez wpis do wyłożonej w pokoju nauczycielskim listy potrzeb w zakresie doskonalenia. Na tej podstawie Dyrektor szkoły sporządza plan doskonalenia zawodowego na dany rok szkolny i zabezpiecza środki. W przypadku studiów podyplomowych jest to kwota będąca połową kosztów. Niejednokrotnie nauczyciele podnoszą swoje kwalifikacje korzystając z pełnego finansowania ze środków unijnych. W ostatnich latach dużą popularnością cieszą się kursy i szkolenia prowadzone w wersji on Line. Bardzo często nie wymagają one poniesienia dodatkowych nakładów finansowych.

(akta kontroli str. 100, 197)

Nauczyciele prowadzący obowiązkowe zajęcia lekcyjne z udziałem uczniów cudzoziemców uczestniczyli w następującym zakresie w doskonaleniu zawodowym w zakresie pracy z tym uczniem:

- w 2020 r. – 1 nauczyciel języka polskiego jako języka obcego w szkoleniu on – line pt. „Praca z dzieckiem cudzoziemcem”, organizowanym przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli oddział w Krośnie, szkolenie on-line z wykorzystaniem platformy Teams, listopad 2020 r.,
- w 2021 r. – 4 nauczycieli języka polskiego jako języka obcego, pedagogzy szkolni, wicedyrektor w szkoleniu on – line pt. „Dziecko cudzoziemskie w szkole – nauczanie w wielokulturowej klasie”, organizowane przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli oddział w Krośnie, szkolenie on-line 28 stycznia 2021 r.,
- w 2022 r. – 53 nauczycieli ZSL, pedagogzy szkolni, wychowawcy, kierownik Internatu, wicedyrektor, w szkoleniu on – line pt. „Diagnoza i wsparcie ucznia z doświadczeniem migracji z Ukrainy – wymiar praktyczny”, organizowanym przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty, szkolenie on-line 11 kwietnia 2022 r.

W dniu 19 kwietnia 2023 r. odbyło się szkolenie zorganizowane przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli „Uczniowie i uczennice z Ukrainy w polskich szkołach – inspiracja edukacyjna”, wideokonferencja z udziałem wicedyrektora, 5 nauczycieli i 3 pedagogów szkolnych.

We wrześniu 2022 r. w planie doskonalenia zawodowego nauczycieli wykazano zgłoszenie nauczyciela do podjęcia studiów podyplomowych dających uprawnienia do nauczania języka polskiego jako obcego, zabezpieczano środki na pokrycie kosztów (50% kosztów). Studia podyplomowe na Uniwersytecie Rzeszowskim nie zostały zorganizowane ze względu na zbyt małą liczbę chętnych.

W latach objętych kontrolą nie były ponoszone dodatkowe wydatki z budżetu Powiatu Leżajskiego z przeznaczeniem na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli pracujących z uczniami cudzoziemskimi.

(akta kontroli str. 255 – 260)

Wyniki badań przeprowadzonych³⁷ przy pomocy kwestionariusza nr 3 - *Organizacja doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły* wykazały, że nauczyciele ZSL brali udział w doskonaleniu zawodowym organizowanym przez szkołę jak też z własnej inicjatywy, w zakresie pracy z uczniem cudzoziemskim.

(akta kontroli str. 261 – 284)

14. Dyrektor ZSL zapewnił nauczycielom odpowiednie warunki do realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności możliwość korzystania z odpowiednich pomocy naukowych i dydaktycznych związanych z kształceniem cudzoziemców.

Na podstawie planów finansowych (po zmianach) szkoły z okresu objętego kontrolą oraz dokumentacji wydatkowania środków ustalono, że w szkole w ustawowych terminach (do końca września roku poprzedzającego rok budżetowy) sporządzano plany wydatków uwzględniające wydatki na pomoce dydaktyczne. Plany te uzyskały akceptację organu prowadzącego (Powiat Leżajski). W latach 2020 – 2023 (do końca marca) ogólne wydatki (wykonanie) na pomoce dydaktyczne finansowane z budżetu szkoły wynosiły odpowiednio:

- Rok szkolny 2020/2021	1 września – 31 grudnia 2020 r.	6 581,98 zł.
	1 stycznia – 31 sierpnia 2021 r.	8 192,72 zł.
- Rok szkolny 2021/2022	1 września – 31 grudnia 2021 r.	3 388,80 zł.
	1 stycznia – 31 sierpnia 2022 r.	27 625,20 zł.
- Rok szkolny 2022/2023	1 września – 31 grudnia 2022 r.	2 374,40 zł.
	1 stycznia – 30 kwietnia 2023 r.	25 215,61 zł.
	RAZEM	73 378,71 zł.

Ponadto w szkole zakupy pomocy dydaktycznych finansowane były z dochodów własnych jednostki i wynosiły one odpowiednio:

- Rok szkolny 2020/2021	1 września – 31 grudnia 2020 r.	0,00 zł.
	1 stycznia – 31 sierpnia 2021 r.	0,00 zł.
- Rok szkolny 2021/2022	1 września – 31 grudnia 2021 r.	199,00 zł.
	1 stycznia – 31 sierpnia 2022 r.	3 198,00 zł.
- Rok szkolny 2022/2023	1 września – 31 grudnia 2022 r.	29 993,83 zł.
	1 stycznia – 30 kwietnia 2023 r.	24 780,50 zł.
	RAZEM	60 369,33 zł.

W roku szkolnym 2020/2021 nie dokonywano zakupów pomocy dydaktycznych finansowanych z dochodów własnych jednostki. Spowodowane było to pandemią Covid – 19.

Środki na zakup pomocy dydaktycznych nie są dzielone z przeznaczeniem na uczniów obywateli polskich i uczniów obcokrajowców zarówno na etapie planowania jak i wykonania.

Dodatkowo po 24 lutego 2022 r. zakupiono pomoce dydaktyczne kierowane wyłącznie dla uczniów uchodźców finansowane ze środków Funduszu Pomocy:

Łączna suma wydatków na pomoce dydaktyczne wynosiła:

³⁷ Kwestionariusz nr 3 uzupełniło 9 nauczycieli ZSL (język rosyjski, elementy prawa, informatyka, biologia, historia, język angielski, matematyka, język polski, wychowanie fizyczne), 2 pedagogów szkolnych i 1 pedagoga specjalny.

- w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. - **48 418,96 zł.**

- w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia 2023 r. - **26 008,27 zł.**

Zakupy dotyczyły: podręczników, zeszytów ćwiczeń do nauki języka polskiego, sprzętu komputerowego, radioodtwarzaczy, monitora interaktywnego do nowoutworzonej sali. Zapotrzebowanie na sprzęt i pomoce dydaktyczne dla uczniów obcokrajowców nauczyciele zgłaszali bezpośrednio u Dyrektora. Termin realizacji nie przekraczał jednego miesiąca. We wskazanym okresie dokonywano zakupu materiałów edukacyjnych wspierających pracę nauczycieli z uczniami cudzoziemcami. Materiały te: słowniki oraz poradniki przekazano do biblioteki szkolnej, z której na równych prawach mogą korzystać zarówno uczniowie, jak i nauczyciele.

(akta kontroli str. 285 – 288)

Objęta badaniem kwestionariuszem nr 3 grupa dziewięciu nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne z uczniami cudzoziemcami wskazywała, że korzystała z pomocy dydaktycznych zakupionych przez ZSL i że były one wystarczające do pracy z uczniem cudzoziemcem. Dwóch ankietowanych nauczycieli wskazało, że korzystało także dodatkowo z organizowanych samodzielnie pomocy naukowych.

(akta kontroli str. 261 – 284)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK w ZSL zapewnione zostały odpowiednie warunki do realizacji zadań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych wobec dzieci cudzoziemców. Dyrektor ZSL podejmował rzetelne działania w celu prawidłowej realizacji zadań w zakresie nauczania języka polskiego jako przedmiotu dodatkowego. Prawidłowo zorganizowane zostało dla uczniów cudzoziemców wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. Nauczyciele pracujący z uczniami z zagranicy mieli zapewnioną pomoc w doskonaleniu zawodowym odpowiednią do ich potrzeb. Zapewnione zostały także pomoce dydaktyczne i naukowe.

OBSZAR

2.4. Nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły

Opis stanu
faktycznego

1. Dyrektor ZSL przygotowywał na każdy rok szkolny Plan nadzoru pedagogicznego, który przedstawiany jest do zaakceptowania Radzie Pedagogicznej na sierpniowej konferencji plenarnej. W dokumencie tym zawarte są również treści dotyczące nadzoru pedagogicznego nad kształceniem uczniów obywateli polskich powracających z zagranicy oraz uczniów obcokrajowców. Zgodnie z planami nadzoru pedagogicznego obowiązującymi w latach 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023 Dyrektor szkoły wraz z wicedyrektorami przeprowadzał kontrolę realizacji procesu dydaktycznego przez poszczególnych nauczycieli prowadzących zajęcia z uczniami cudzoziemcami. Nadzór sprawowany był m.in. poprzez analizę dokumentacji przebiegu nauczania, obserwacje prowadzonych przez nauczycieli zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz innych zajęć i czynności wynikających z działalności statutowej szkoły stosownie do § 22 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego³⁸.

Kontrola prawidłowości realizacji procesu dydaktycznego poprzez poszczególnych nauczycieli odbywała się między innymi poprzez obserwację prowadzonych zajęć (zwanych dawniej hospitacją). W zapisach dzienników lekcyjnych, w zakładce Rejestr

³⁸ Dz.U. z 2020 r. poz. 1551, ze zm.

obserwacji dyrektora z lat 2020 – 2023 znajdują się stosowne notatki. Dyrektor ZSL zaplanował i zrealizował obserwacje zajęć, w których uczestniczyli uczniowie cudzoziemcy, tj.:

- w roku szkolnym 2020/2021:

- w dniu 20 listopada 2020 r., rodzaj zajęć: Język polski dla obcokrajowców, temat: *Mówienie o życiowych problemach, celownik liczby pojedynczej i mnogiej*, prowadzący – nauczyciel języka polskiego, obserwujący: Wicedyrektor,

- w dniu 31 marca 2021 r., rodzaj zajęć: Dodatkowe godziny z chemii i biologii, prowadzący nauczyciele tych przedmiotów, temat: *Zadania maturalne*, prowadzący nauczyciele matematyki, obserwujący: Wicedyrektor,

- w roku szkolnym 2021/2022:

- w dniu 28 października 2021 r., rodzaj zajęć: Dodatkowa godzina z języka polskiego, temat: *Strona bierna i czynna ćwiczenia*, prowadzący nauczyciel języka polskiego, obserwujący: Wicedyrektor.,

- w dniu 4 kwietnia 2022 r., rodzaj zajęć: Dodatkowe zajęcia z matematyki, temat: *Wyznaczanie wyrazów ciągu*, obserwujący: Wicedyrektor,

- w roku szkolnym 2022/2023:

- w dniu 7 grudnia 2022 r., rodzaj zajęć: język polski dla obcokrajowców, temat: *Tradycje w życiu ucznia*, prowadzący nauczyciel języka polskiego, obserwujący: Wicedyrektor.

Ponadto raz w roku szkolnym prowadzona była kontrola dzienników pod kątem analizy ocen oraz frekwencji obcokrajowców na zajęciach lekcyjnych. Kontrolę prowadził wicedyrektor ds. wychowawczych. Z kontroli sporządzana była notatka w dzienniku elektronicznym w zakładce Rejestr kontroli dziennika. Informacja zwrotna przekazywana była do wychowawcy i pedagogów szkolnych. Z analizy zapisów w dzienniku elektronicznym wynika, że takie kontrole były prowadzone:

- w roku szkolnym 2020/2021:

- w dniu 18 grudnia 2020 r., kontrola 10 klas, w których uczą się obcokrajowcy, zapis: *Kontrola frekwencji i ocen uczniów cudzoziemców. Informacja przekazana do wychowawców*, kontrolujący: Wicedyrektor,

- w dniu 18 grudnia 2020 r., kontrola 5 klas, w których uczą się obcokrajowcy, zapis: *Kontrola frekwencji i ocen uczniów cudzoziemców. Informacja została przekazana do wychowawców*, kontrolujący: Wicedyrektor,

- w roku szkolnym 2021/2022:

- w dniu 15 listopada 2021 r., kontrola 12 klas, w których uczą się obcokrajowcy, zapis: *Kontrola frekwencji i ocen uczniów cudzoziemców. Informacja została przekazana do wychowawców*, kontrolujący: Wicedyrektor,

- w roku szkolnym 2022/2023:

- w dniu 16 listopada 2022 r., kontrola 15 klas, w których uczą się obcokrajowcy, zapis: *Kontrola dzienników pod kątem analizy ocen i frekwencji uczniów cudzoziemców. Informacja o wynikach kontroli przesłana do wychowawców klas*, kontrolujący: Wicedyrektor.

(akta kontroli str. 236 – 254, 289 – 306)

Dyrektor ZSL wyjaśnił, że w szkole obowiązuje zasada, że zajęcia prowadzone przez każdego z nauczycieli obserwowane są przez dyrektora lub wicedyrektorów co najmniej raz w roku szkolnym. W miarę potrzeb częstotliwość obserwacji może być zwiększona. Według tej zasady nadzorowani są również nauczyciele, którzy prowadzą zajęcia z uczniami cudzoziemcami. W każdym przypadku Po obserwacji przeprowadzana jest rozmowa podsumowująca oraz sporządzana była notatka poobserwacyjna w dzienniku lekcyjnym w zakładce Rejestr obserwacji dyrektora.

(akta kontroli str. 305 – 306)

2. Po analizie dokumentacji /zapisy w protokołach rad pedagogicznych/ stwierdzono, że Dyrektor ZSL każdego roku na konferencji plenarnej przedstawiał Radzie Pedagogicznej sprawozdanie z prowadzonego nadzoru pedagogicznego, w którym uwzględniał również nadzór nad kształceniem uczniów obcokrajowców. Wnioski z prowadzonego nadzoru są podstawą do planowania nadzoru na kolejny rok szkolny. W planach nadzoru, w założeniach kontroli realizacji procesu dydaktycznego wyszczególniono również: Nadzór wspomagania procesu dydaktycznego w przypadku uczniów mających specyficzne potrzeby, w tym uczniów obcokrajowców oraz uczniów obywateli polskich powracających z zagranicy, którzy pobierali naukę w systemach edukacyjnych innych państw.

W ocenie Dyrektora dotychczas wypracowane formy nadzoru nad kształceniem uczniów cudzoziemców przynoszą oczekiwane rezultaty, czego potwierdzeniem jest niewystępowanie większych problemów wychowawczych oraz wyniki egzaminów zewnętrznych. Dyrektor wyjaśnił, że na bieżąco wypełnia ankiety prowadzone przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty w Rzeszowie.

(akta kontroli str. 289 – 304)

3. W ZSL obowiązuje Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny. Dokument ten jest opracowywany na dany rok szkolny. Obecnie obowiązujący został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i podpisany przez Dyrektora ZSL w dniu 20 września 2022 r., zawiera zapisy bezpośrednio odnoszące się do uczniów obcokrajowców:

- w rozdziale IV Struktura oddziaływań wychowawczych:

„Wychowawcy ... udzielają wsparcia uczniom z dysfunkcjami, uczniom powracającym z zagranicy oraz uczniom – obcokrajowcom”,

- w rozdziale V Planowanie działania i sposoby ich realizacji:

„Rozpoznawanie potrzeb uczniów cudzoziemców oraz obywateli polskich powracających z zagranicy ...”.

Aktualnie obowiązujący program nie był modyfikowany od daty jego uchwalenia, tj. 20 września 2022 r. (nie było takiej potrzeby). Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny z roku szkolnego 2021/2022 został zmodyfikowany po pojawieniu się w szkole większej liczby uczniów – uchodźców w związku z wybuchem konfliktu zbrojnego na Ukrainie. Modyfikacja w dniu 16 maja 2022 r. polegała na wprowadzeniu dodatkowego zapisu uwzględniającego potrzeby uczniów obcokrajowców - uchodźców w rozdziale IV Struktura oddziaływań wychowawczych „Nauczyciele ..... udzielają wsparcia pedagogicznego uczniom z dysfunkcjami oraz uczniom, którzy pobierali naukę w systemach edukacyjnych innych państw, w tym uczniom z Ukrainy z powodu sytuacji kryzysowej, w jakiej się znaleźli”.

(akta kontroli str. 307 – 334)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor ZSL prawidłowo i rzetelnie sprawował nadzór pedagogiczny nad kształceniem uczniów cudzoziemców. Nadzór pedagogiczny sprawowany był m.in. poprzez analizę dokumentacji z przebiegu nauczania, obserwacje prowadzonych przez nauczycieli zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz innych zajęć i czynności nauczycieli, wynikających z działalności statutowej szkoły. Wnioski z nadzoru przedstawiane były Radzie Pedagogicznej oraz wykorzystywane do dalszej pracy.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli, w związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, nie sformułowała uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 1 czerwca 2023 r.

Kontroler
Alina Walenia
główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/